

ACC. N:R M. 8950:1-7.

Landskap: Dalsland

Upptecknat av: Marica Svensson

Härad: Valbo

Adress: Räggärd

Socken: Räggärd

Berättat av: Densamma

Uppteckningsår: 1943

Född år 1865 i Räggärd

Engelskt el. skotskt inflytande på det svenska jordbrukets utveckling.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

L. w. F. 45.

M. 8950 : 1.

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

Små Tills Frågelistan L. U. F. 45.

Engelske eller Skotske inflytan-
de på det svenska jordbruket.

Såsom foderväxter har jag hört
om Lolas Engelske rajgräs och Ler-
nijs rovor och alsikeklöver
skulle ha någon gemenskap
med England eller Skott-
land. Jordbruksredskap har här
funnits cambridgewäet. Annars har
här varit en mager jordbruks-
bygd så det har fått bestå
vid det gamla. Engels bostäder
har dock funnits. I min barn-
dom.

Köptes avelsdjurar av engelske Lord
Karns ras. Senare köptes avelsdjur
avskivras. Dessa kor voro myc-
ket omtyckta såsom varande
mycket goda mjölkkor med
fett mjölk. De voro och lät-
ta att underhålla emedan
de voro förnöjsamma med föda
och man säger att våra svenska
rödbrokgiga kor mest liknar
dem. Varmblodiga hästar av
Engelske fullblodras har före-
kommit sparsamt. Svinn av
den stora vita engelska rasen
ha varit mycket eftersökta
isynnerhet arnar.

M. 8950:3.

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

Diket har väl gjort längre än någon kan minnas tillbaka "öfna diken", men även "Läckdiken" har dikats här åtminstone åtti år men Legebror har inte förrän de senaste femton a sjuga åren. De ha här köpts från Ödeborgs bruk. För sjuttio a åtti år sedan lades Läckdikena igen så att man fraktade Lätt vid sidorna rader av sandsten så att en kanna bildades i mitten. Den läktes sedan över först med flata stenar så med järstet "rätt" gran - och enris och sist skottades diket jordens över och jämdes ut.

M. 8950: 4.

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

4

På våren brukades ofta "svea"
betesmarker som blivit övervuxna
med tjung och enbuskar brändes
av en värkväll så fort som
gädd bort för att det skulle bli
bättre bete åt djuren. I skogen
där man huggit kolved och
virke så att en "kas" bildats
kände man eld på det kvar-
varande riset och i askan mel-
lan stubbarne såddes råg som
mednyttades mellan stubbarne
med kratta. Sedan råg kassades
"kaseråg". Där kunde ej onjäs med
liv utan den skars med en s. k.
"skära", en lång krattig kniv

som hölls i högra handen under det man med den vänstra samlade skopps stråna. Sedan blev gått be-
te för boskapen och för åter-
vänt sågde man inte.

Skulle man nyodla eller som
det kallades "bryta vass", kasades
först. Alla träd och buskar högs
bröst. Så bröts alla större stubbar
uppr. Sedan "fläckades" och spad-
vändes, jorden så att alla torven
kom av. Så fläckades stubbar ris
torv och rötter samman i högar
i stora högar så att de skulle
fortta och när det så blev torrt
och vädrat passade lände man.

M. 8950:6.

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

6

eld på högarna. Det borde vara
mulet och regnatligt. Högarna
lägo sedan och brunno i flera
dagar innan Löv och stubbar
blivit aska. Man måste "passa"
vatten ifall det blåste så att
ej gnistor flögo till skog eller
sådesfält och gjorde skada.
Askan spriddes sedan ut över
hela fältet och var den enda
gäddel vatten fick före den för-
sta rågskölden.

Här har Lalas om en engels-
man E. Norman som skall
ha grundat Sverges första
Lantbrukskola vid Degeberg

M. 8950:7.

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

men jag har inte hört om nå-
gon härifrån genomgått den.
Men vid Smarp är det nå-
gra som blivit utbildade.

Räggård den 23 Februari 1943

Maria Hansson

Född i Räggård, Dalarna 1865